

RENS - DOCENT WISKUNDE

Bij de start van de PLG was ik vooral bezig met formatief toetsen. Al snel werd in de PLG duidelijk dat het formatief evalueren veel meer omvat dan alleen feedback geven op (oefen) toetsen. De praktische handvaten die wij hebben gekregen tijdens de PLG zie ik als enorm waardevol.

RODY - DOCENT BIOLOGIE

Je zou denken dat dit veel meer tijd kost als docent. Wat ik heb gemerkt is dat je als docent al heel veel doet op dit gebied. Je begint niet bij 0. Met de perfecte les kun je uren bezig zijn. Maar ermee beginnen kan al met een tijdsinvestering van 5 minuten. Bij de PLG maakten we gebruik van een toolbox met 100 methodes hoe je je les kunt evalueren. Ik ben hiermee aan de slag gegaan. Dit kostte mij maar een paar minuten en ik merkte meteen het enthousiasme dat ik terugkreeg uit de klas. Daar word je zelf op jouw beurt ook weer enthousiast van.

MARK - DOCENT WISKUNDE

Door het volgen van de PLG kunnen de leerlingen nu veel persoonlijker geholpen worden. Zo kunnen ze nu ook indien ze steunles zouden krijgen veel beter zeggen welk onderdeel ze niet snappen. De docent geeft het houvast in de structuur van de lessen en organisatie.

► Docenten presenteren de opbrengsten van hun nieuwe aanpak aan elkaar.

FORMATIEF EVALUEREN EN HANDELEN

EEN PLG VOOR EN DOOR DOCENTEN VAN HET
MARIS COLLEGE IN SAMENWERKING MET
HET ONDERWIJSNETWERK ZUID-HOLLAND.

JIM – DOCENT WISKUNDE

Formatief Toetsen is eigenlijk geen goede term. We gebruiken nu de term Formatief Handelen. Het gaat niet om het afnemen van een SO waar je geen cijfer voor geeft. Het gaat om veel meer. Je versnelt het leerproces door heldere leerdoelen, feedback en leerlingen daarin actief te betrekken.

Het Maris College wilde af van de toetscultuur in school. Het bomvolle toetsrooster drukte op de organisatie. Jim van Bekhoven (docent Wiskunde) onderzocht of formatief evalueren een oplossing kon zijn. In plaats van het volgen van een cursus is gekozen voor een professionele leergemeenschap (PLG). Het Onderwijs Netwerk Zuid-Holland begeleidde deze PLG en bracht waar nodig expertise in de school.

FORMATIEF HANDELEN

Formatief toetsen betekent niet dat hetzelfde lesprogramma wordt afgedraaid met dezelfde proefwerken, zonder dat je hiervoor cijfers geeft. Een formatieve toets geeft informatie aan de leerling over het eigen leerproces. Een formatieve toets kan becijferd worden, maar dat hoeft niet. Feedback kan ook gegeven worden op een andere manier:

mondeling, in de vorm van een percentage of op onderwerp via bijvoorbeeld een rubric. Het gaat erom dat er meer inzicht is over waar de leerling staat en wat er nog moet gebeuren. We merken dat de leerlingen actiever worden en dat wij als docenten veel gerichtere feedback geven.

DIDACTIEK

PROFESSIELE LEERGEMEENSCHAP FORMATIEF EVALUEREN EN HANDELEN

Ben je op zoek naar een intelligente onderwijsaanpak? Kies net als het Maris College voor een Professionele Leergemeenschap formatief evalueren en handelen. Dat levert zelfregulerende leerlingen op die weten wat we ze aan het leren zijn.

OPZET

In de bijeenkomsten staan 5 kernstrategieën van formatief evalueren centraal zoals leerdoelen verhelderen, bewijs van leren verzamelen, feedback en leerlingen inzetten als hulpbron voor elkaar. De deelnemers uit de PLG proberen nieuwe werkvormen uit in hun klas. Erik Groot Koerkamp begeleidt het PLG proces. Door zijn manier van doorvragen komt de snel kern boven. Door voortdurend ervaringen en knelpunten uit te wisselen, gaat de verandering soepel en snel. Deelnemers geven aan dat 80% van het inzicht hiervandaan komen.

Waar nodig wordt onderzoeker Remke Klapwijk ingevlogen om vragen die in de PLG leven te behandelen. Dat gebeurt via filmpjes, oefeningen en door discussie. De werkvormen worden thuis bestudeerd via inspirerende, beknopte powerpoints. De winst van formatief evalueren is dat je leerdoelen veel bewuster formuleert en deelt met leerlingen. Je verzamelt meer en beter

bewijsmateriaal als basis voor feedback. Ook schakel je de leerlingen zelf meer in. Zij geven elkaar feedback op opdrachten aan de hand van succescriteria.

Docenten van het Maris veranderden hun aanpak in korte tijd en zijn er enthousiast over. De kostbare onderwijstijd wordt niet verspild met instructies, maar ingezet om samen te werken, misconcepten te achterhalen en voor specifieke feedback. In de slotbijeenkomst van de PLG van het Maris College bleek dat er veel was geïmplementeerd en iedereen vervolgdooien had.

De ervaring is dat het meest wordt geleerd in gevarieerd samengestelde PLG's, bijvoorbeeld docenten met verschillende vakken in hetzelfde leerjaar of bijvoorbeeld alle bèta-docenten uit de bovenbouw. Een PLG beslaat 7 sessies van 2 tot 3 uur en kan deels online worden uitgevoerd.

**HEB JE OOK BELANGSTELLING
VOOR EEN PLG OP JOUW SCHOOL?
NEEM CONTACT OP VIA
ONZ@TUDELFT.NL**